

Şorular ve Cevaplarla

Temel
Dinî
Bilgiler

Mehmet KIZILKAYA

(Emekli Müftü)

© 2011, Hayat Yayıncılık, İletişim, Yapım, Eğitim Hizmetleri ve Tic. Ltd. Şti.

Tüm yayın hakları anlaşmalı olarak Hayat Yayınları'na aittir.

Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir; izinsiz çoğaltılamaz, basılamaz.

ISBN: 978-605-118-157-8

Sertifika No: 44968

- Hayat Yayınları* : 360
Maneviyat : 10
Kitabın Adı : Temel Dinî Bilgiler
Yazarı : Mehmet Kızılkaya (Emekli Müftü)
Yayın Editörü : Esranur Bozdemir
İç Tasarım : Hayat Yayınları
Baskı Yeri & Tarihi : İstanbul, 2023
Baskı & Cilt : BPC Matbaacılık Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Osmangazi Mah. Mehmet Deniz Kopuz Cad. No:17
Esenyurt/ İSTANBUL
Tel: (212) 549 53 83
Sertifika No: 48745

Hayat Yayın Grubu

Molla Gürani Mahallesi, Oğuzhan Caddesi No: 15 Kat: 3

Fındıkzade - Fatih / İstanbul

Tel: 0212 613 11 00 Gsm: 0530 290 99 78 Faks: 0212 613 11 55

www.hayatyayinlari.com - e-posta: hayat@hayatyayinlari.com

 /hayatyayinlari /hayatyayinlari

İçindekiler

İtikad Şoru ve Cevapları	5
İbadet Şoru ve Cevapları	17
Şiyer Şoru ve Cevapları	31
Ahlâk Şoru ve Cevapları	38
Genel Kültür Şoru ve Cevapları	45

Mehmet KIZILKAYA

1948'de Kütahya İli Simav İlçesi Karapınar Köyü'nde doğdu. İlkokulu kendi köyünde bitirip, hafızlığını yaptı ve Arapça tahsil yaparak askerlikten sonra İmam-Hatip Lisesini dışarıdan bitirdi. 1971 yılında İzmir Aliğa İlçesinde Müezzin-Kayyım olarak göreve başladı. İzmir Menemen İlçesinde İmam-Hatiplik, Çanakkale Bozcaada İlçesinde Vaizlik yaptı.

1981 yılında İzmir İslam Enstitüsünü bitirerek 1982 yılında Belçika'ya öğretmen olarak gitti. 1986 yılında Türkiye'ye dönerek Isparta Keçiborlu, İstanbul Ümraniye, Tekirdağ Çorlu ve İstanbul Beykoz İlçe Müftülüğü yaparak 1997 yılında Almanya Stuttgart Başkonsolosluğu Din Hizmetleri Ataşesi olarak gitti.

2001 yılında Türkiye'ye dönerek İzmir Konak ve İstanbul Fatih İlçe Müftülükleri görevlerinde bulundu. 14.05.2007 tarihinden itibaren Mardin İl Müftülüğünde İl Müftüsü olarak göreve başladı. Arapça ve İngilizce bilmektedir. Evli ve iki çocuk babasıdır.

mehmet.kizilkaya@mardinmuftulugu.gov.tr

İTİKAD

SORU VE CEVAPLARI

DİN

1. Din nedir? Dinler kaçaya ayrılır?

Din: Akıl sahibi insanları kendi istekleri ile dünya ve âhirette iyiliğe ve mutluluğa ulaştırmak amacıyla Yüce Allah tarafından Peygamber aracılığı ile gönderilen esaslar bütünüdür.

Dinler başlıca üç kısma ayrılır:

A) Hak Din: Allah tarafından Peygamber aracılığıyla insanlara bildirilen, hiçbir değişikliğe uğramadan, bozulmadan günümüze kadar gelen dindir.

Örnek: İslâm Dini

B) Muharref Dinler: Allah tarafından Peygamberler aracılığı ile bildirildiği halde sonradan insanlar tarafından değiştirilen ve aslı bozulan dinlerdir.

Örnek: Hristiyanlık, Yahudilik

C) Batıl Dinler: İnsanlar tarafından uydurulan dinlerdir.

Örnek: Puta tapıcılık, Satanizm gibi...

2. Dinimizin adı nedir?

İslâm

3. İslâm ne demektir?

İslâm: Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (s.a.v.)'e, Allah tarafından gönderilip insanlara bildirdiği esasların bütünüdür.

4. Allah katında (geçerli) din hangi dindir? Bu konudaki âyetin Meâlini söyleyiniz.

Allah katında geçerli din İslâm dinidir.

Bu konudaki âyetlerin Meâli:

“Allah katında (geçerli) din şüphesiz İslâm'dır” (Al-i İmran-19)

“Kim İslâm'dan başka dine yönelirse onunki kabul edilmeyecektir. O âhirette de zarara uğrayanlardandır.” (Al-i İmran-85)

5. İslâm dininin gayesi nedir?

Getirdiği hükümlerle insanları, hem dünyada hem de âhirette mutluluğa ulaştırmaktır.

6. İslâm dini kaç ana bölüme ayrılır?

Üç ana bölüme ayrılır:

- ♦ İnanmak (*İnanç*)
- ♦ Allah'ın emir ve yasaklarına uymak (*Amel*)
- ♦ İnsanın kendisi ve Rabbi ile canlı-cansız bütün varlıklarla iyi ilişkilerde olmasıdır. (*Ahlâk*)

7. İslâm dininin özellikleri nelerdir?

- ♦ İslâm son dindir ve evrenseldir.
- ♦ İslâm'ın hükümleri bütün insanlığa gönderilmiştir.
- ♦ İslâm Allah tarafından gönderilen daha evvelki Peygamberleri ve ilahi kitapları tasdik eder.
- ♦ Önceki dinlerin hükümlerini yürürlükten kaldırmıştır.

8. Kelime-i Tevhidi okuyup anlamını söyler misiniz?

Lâilâhe illallah Muhammedü'r-Rasûlullah.

Meâli: Allah'tan başka ilah yoktur, Hz. Muhammed (S.A.V.) Allah'ın elçisidir.

9. Kelime-i Şahadeti okuyup anlamını söyler misiniz?

Eşhedü ellâ ilâhe illallah ve Eşhedü enne Muhammeden abduhû ve Rasûlühü

Meâli: Ben şahitlik ederim ki, Allah' tan başka ilah yoktur. Yine şahitlik ederim ki, Hz. Muhammed (s.a.v.) onun kulu ve elçisidir.

10. İman nedir?

İman; Yüce Rabbimizin Peygamber Efendimiz (s.a.v.) aracılığı ile göndermiş olduğu bütün esaslara, kalben inanmak ve bunu dili ile söylemektir.

11. Âmentü ile bize öğretilen imanın şartları nelerdir?

- ♦ Allah'ın varlığına, birliğine,
- ♦ Meleklerine,
- ♦ Kitaplarına,
- ♦ Peygamberlerine,
- ♦ Âhiret Gününe (öldükten sonra dirilmeye),
- ♦ Kadere (iyilik ve kötülüğün Allah'ın yaratmasıyla olduğuna) inanmak.

12. İnanç yönünden insanlar kaç kısma ayrılır? Açıklayınız.

Dört kısma ayrılır.

- ♦ **Mümin:** Allah'ın varlığına ve birliğine, Hz. Muhammed (s.a.v.)'in peygamberliğine kalbi ile inanan ve inancını dili ile söyleyen kimselere denir.
- ♦ **Münâfik:** Allah'ın varlığına ve birliğine, Hz. Muhammed (s.a.v.)'in peygamberliğine kalbi ile inanmadığı halde, dili ile inandığını söyleyen kimseye denir.
- ♦ **Kâfir:** Allah'ın varlığına ve birliğine, Hz. Muhammed (s.a.v.)'in peygamberliğine ve getirdiği esaslara kalbi ile inanmayan ve inanmadığını dili ile söyleyen kimseye denir.
- ♦ **Müşrik:** Allah'a ortak koşan, birden fazla tanrı olduğuna inanan kimsedir.

13. Küfür ve Şirk ne demektir?

- ♦ **Küfür:** Kelime olarak örtmek demektir. Dinî manası ise: Allah'ın emirlerinin tamamını veya bazısını inkar etmek anlamına gelir.
- ♦ **Şirk:** Sözlükte 'ortak kabul etmek' anlamına gelip, dinî manası, Allah Teâlâ'nın eşi, dengi ve ortağı bulunduğunu kabul etmek demektir.

14. Allah'ı nasıl tanıyabiliriz?

Biz Allah'ı ancak Kitabında ve Peygamber Efendimizin sözlerinde kendisini tanıttığı gibi tanıyabiliriz. Allah; en yüce varlıktır. O hep vardı ve daima olacaktır. / Birdir ve benzersizdir. Hiç bir varlık ona benzemez, O hiçbir şeye muhtaç değildir. / Herkes ve her şey ona muhtaçtır. Evrende ne varsa hepsinin gerçek sahibi O'dur. / Her şeyi görür, bilir ve işitir.

15. Allah'ın sıfatları kaçta ayrılır?

Allah'ın 14 sıfatı vardır.

Bunlardan altı tanesine "Zâtî" sıfatlar

Sekiz tanesine de "Sübûtî" sıfatlar denir.

16. "Zâtî" ve "Sübûtî" sıfatlar ne demektir? Açıklayınız.

- ♦ **Zâtî sıfatlar:** Sadece Allahu Teala'nın zatına mahsus olan ve yaratıklarından herhangi birine verilmesi caiz ve mümkün olmayan sıfatlardır.
- ♦ **Sübûtî sıfatlar:** Allahu Teala'yı müsbet (olumlu) ifadelerle tanıtan sıfatlardır.

17. Zâtî sıfatlar nelerdir?

- ♦ **Vücûd:** Allahu Teala'nın var olması demektir.
- ♦ **Kıdem:** Allahu Teala'nın varlığının evvelinin olmaması demektir.
- ♦ **Bekâ:** Allahu Teala'nın varlığının sonunun olmaması demektir.
- ♦ **Vahdâniyyet:** Allahu Teala'nın bir olması demektir.
- ♦ **Muhalefetün li'l-havadis:** Yarattığı varlıkların hiç birine benzememesi demektir.
- ♦ **Kıyâm binefsihi:** Varlığı için başka bir şeye muhtaç olmaması demektir.

18. Subûtî sıfatları nelerdir?

- ♦ **Hayat:** Allahu Teala'nın diri olması demektir.
- ♦ **İlim:** Allahu Teala'nın her şeyi bilmesi demektir.
- ♦ **Semî:** Allahu Teala'nın her şeyi işitmesi demektir.
- ♦ **Basar:** Allahu Teala'nın her şeyi görmesi demektir.
- ♦ **İrade:** Allahu Teala'nın bir şeyin olmasını dilemesi demektir.
- ♦ **Kudret:** Allahu Teala'nın her şeye gücü yetmesi demektir.
- ♦ **Kelâm:** Allahu Teala'nın konuşması demektir.
- ♦ **Tekvin:** Allahu Teala'nın yaratması demektir.

19. Meleklerin mahiyetini söyler misiniz?

Duyu organlarıyla algılanamayan, gözle görülemeyen, sürekli Allah'a kulluk eden nûrânî ve ruhânî varlıklardır.

20. Allahu Teala'nın varlığına ve birliğine Kur'an-ı Kerim'den deliller söyleyiniz?

İhlas sûresi: De ki "Allah birdir." Allah Samed'dir. (Herkes ona muhtaçtır; o, kimseye muhtaç değildir.) Doğurmamış ve doğmamıştır. Hiç kimse O'na denk değildir (eşi ve benzeri yoktur)

21. Meleklerin özellikleri nelerdir?

- ♦ Melekler nurdan yaratılmış varlıklar olup gözle görülmezler.
- ♦ Yemezler, içmezler.
- ♦ Erkeklik ve dişilikleri yoktur.
- ♦ Hiç günah işlemezler.
- ♦ Allah'ın emirlerini eksiksiz yerine getirirler.
- ♦ Hızlı ve süratli varlıklardır.
- ♦ Sayılarını Allah'tan başka kimse bilmez.

- ◆ Daima Allah'ı zikir ve tesbih ile meşguldürler.
- ◆ Allah'ın izniyle çeşitli şekil ve kılıklara bürünebilirler.

22. Büyük melekler hangileridir? Görevleri nelerdir?

- ◆ **Cebrâil:** Vahiy meleğidir. Allah'tan aldığı mesajları Peygamberlerine ulaştırır melekler.
- ◆ **Mikâil:** Tabiat olaylarının idaresi ile görevlidir (Yağmurun yağması, rüzgârın esmesi gibi)
- ◆ **İsrâfil:** Kıyametin kopması ve insanların tekrar dirilmesinin işareti olan ve mahiyeti bizce bilinmeyen "Sur" a üfler.
- ◆ **Azrâil:** Ömrü sona eren insanların canlarını Allah'ın izni ile almakla görevli melekler.

23. Dört büyük melekten başka Kur'an-ı Kerim'de isimleri geçen meleklerin görevleri nelerdir?

- ◆ **Kirâmen Kâtibin:** İki melekler. Biri insanların sağında iyilikleri, diğeri de solunda kötülükleri yazar.
- ◆ **Münker ve Nekir:** Kabirde soru sormakla görevli meleklerdir.
- ◆ **Rıdvan:** Cennetteki meleklerin başkanıdır.
- ◆ **Mâlik:** Cehennemdeki meleklerin başkanıdır.
- ◆ **Hafaza (Koruyucu):** İnsanların önlerinden ve arkalarından onları takip eden, kaza ve belalardan koruyan meleklerdir.

24. Cin nedir?

Ateşten yaratılan, yemesi, içmesi ve üremesi insanlar gibi olan, gözle görülmeyen, iman ve ibadetle sorumlu olan varlıklardır.

25. Şeytan nedir?

Ateşten yaratılan ve gözle görülmeyen, Allah'ın emrine karşı gelip isyan ettiği için ilahi rahmetten kovulan ve insanları saptırmaya çalışan, cin taifesinin (topluluğunun) inkârcı kesiminden olan varlıktır.

26. İlahi kitap ne demektir?

Allah Teala'nın kullarına yol göstermek ve aydınlatmak üzere Peygamberlerine vahyettiği sözlere ve bunun yazıya geçirilmiş şekline ilahi kitap denir.

27. Kitaplara iman ne demektir?

Allah tarafından bazı peygamberlere kitaplar indirildiğine ve bu kitapların içeriğinin tümüyle doğru ve gerçek olduğuna inanmak demektir.

28. Şeytanın özellikleri nelerdir?

- ♦ Şeytan ateşten yaratılmıştır.
- ♦ Gurur ve kibiri nedeniyle Allah'a isyan etmiştir.
- ♦ Cennetten kovulmuş ve Allah tarafından lanetlenmiştir.
- ♦ Kıyamete kadar yaşayacaktır.
- ♦ Hem kendi cinsinden hem de insanlar ve cinlerden yardımcıları vardır.
- ♦ İnsanları ve cinleri Allah'a isyan etmeleri için kışkırtır. (**İnsan topraktan, melek nurdan, cin ve şeytan ateşten yaratılmıştır.**)

29. Vahiy nedir?

Allah tarafından doğrudan doğruya veya elçi (melek) vasıtasıyla Peygamberlere bildirilen ve kesinlik ifade eden bilgilerdir.

30. Büyük kitaplar nelerdir ve hangi peygamberlere indirilmiştir?

- ♦ **Tevrat:** Hz. Musa (a.s.)
- ♦ **Zebûr:** Hz. Davut (a.s.)
- ♦ **İncil:** Hz. İsa (a.s.)
- ♦ **Kur'an-ı Kerim:** Hz. Muhammed (s.a.v.)'e indirilmiştir.

31. En son indirilen ve kıyamete kadar değiştirilmeyecek esasları barındıran kutsal kitabımızın adı nedir?

Kur'an-ı Kerim

32. Kur'an-ı Kerim nasıl bir kitaptır?

Kur'an-ı Kerim: Peygamberimiz Hz. Muhammed Mustafa (s.a.v.) Efendimize 23 yıllık sûre içerisinde, Allah tarafından gönderilen, toptan değil âyet ve sûreler halinde indirilen 114 sûre, 30 cüzden oluşan ilahi kitaptır.

Kur'anı Kerim bir harfi dahi değişmeden günümüze kadar gelmiştir. Ondan sonra başka bir ilahi kitap gelmeyecektir. Okunuşu ile ibadet edilen ve kolayca ezberlenebilen Kur'anı Kerim, Hz. Muhammed'in peygamber olduğunu gösteren mucizelerin en büyüğüdür.

33. Kur'anı Kerim hangi konulardan bahseder?

- ♦ **İtikâd:** İman esasları ile ilgili hususlar.
- ♦ **İbadet:** Müslümanların yapmakla yükümlü buldukları ibadetler.
- ♦ **Muamelât:** Toplum fertlerinin aralarındaki ilişkileri düzenleyen hükümler.

- ♦ **Ahlâk:** Kişilerin dünya ve âhîret mutluluğunun sağlanması ve iyiliği emretme, kötülükten sakındırma gibi konularla ilgili hususlar.
- ♦ **Nasihât:** İnsanlara, dünyada imtihana çekildiklerini vb. konuları hatırlatan tavsiyeler.
- ♦ **İlmi Gerçekler:** İnsanlığa gerekli olan ilmi gerçekler ile âlemin yaratıcısının kudret ve büyüklüğüne ait hususlar.
- ♦ **Kissalar:** Önceki ümmetler ve peygamberlerin hayatına ait haberler.
- ♦ **Dualar:** Çeşitli dua örnekleri.

34. Kur'an-ı Kerim nerede ve ne zaman nâzil olmaya (gönderilmeye) başlamıştır?

Kur'an-ı Kerim miladi 610 yılında Mekke yakınlarında bulunan Nur dağındaki Hira mağarasında Ramazan ayının 27.gecesi "Oku" emriyle nâzil olmaya başlamış ve 23 senede tamamlanmıştır.

35. İlk nâzil olan âyetler hangileridir? Meâllerini söyleyiniz.

İlk nâzil olan âyetler Alak Sûresinin ilk beş âyetidir ve meâli şöyledir:

- ♦ Yaratan Rabbinin adıyla oku!
- ♦ O insanı bir kan pıhtısından yarattı.
- ♦ Oku! Rabbin sonsuz ikrâm sahibidir.
- ♦ Kalem ile (yazmayı) öğreten O'dur.
- ♦ İnsana bilmediğini O öğretti.

36. Kur'an-ı Kerim'in gönderilme sebebi nedir?

İnsanların dünya ve âhîret hayatlarını düzene koymak ve onların dünya ve âhîret mutluluğuna ermelerini temin etmektir.

37. Kur'an-ı Kerim'i okumanın fazileti hakkında 3 hadis-i şerifin meâlini söyleyiniz?

- ♦ Sizin en hayırlınız Kur'an'ı öğrenen ve öğreteninizdir
- ♦ Kur'an okuyun, çünkü Kur'an, kıyamet gününde şefaathçi olacaktır.
- ♦ Ümmetimin en şerefliisi Kur'an'ı ezberleyip ona hizmet edendir.

38. Sûre ne demektir? Kur'an-ı Kerim'deki ilk ve son sûre hangileridir?

Sûre: Kur'an-ı Kerim'in, en az üç âyetten oluşan ve özel isimleri bulunan bölümleridir. İlk sûre Fatıha, son sûre Nas Sûresidir.

39. Ayet-i Kerime ve Hadisi Şerifi tarif ediniz?

Ayet: Sûreleri oluşturan bir veya birkaç kelime ya da cümleden oluşan Allah sözüdür.

Hadis: Peygamber Efendimiz (s.a.v.)'in sözleridir.

40. Meâl nedir? Tefsir nedir?

Meâl: Kur'an-ı Kerim'in Arapça'dan başka bir dile çevrilmesidir.

Tefsir: Kur'an-ı Kerim'in mana bakımından geniş izahıdır.

41- Tilâvet secdesi nedir?

Kur'an-ı Kerim'de secde âyetleri okunduğu zaman yapılması gereken secdeye denir. Kur'an-ı Kerim'de 14 yerde secde âyeti vardır. Bu âyetler özel işaretlerle belirtilmiştir.

42. Mushaf ne demektir?

Kur'an sayfalarının bir araya toplanarak kitap haline getirilmiş şekline denir.

43. Kur'an-ı Kerim'in âyetleri, sûreleri ne zaman toplatılmış ve ne zaman çoğaltılmıştır?

Hz. Peygamberin emanet olarak bıraktığı yazılı Kur'an sayfaları Halife Hz. Ebubekir zamanında toplanarak "**Mushaf**" haline getirilmiştir. Hz. Osman zamanında çoğaltılmıştır.

44. Kur'an'ın içinde bulunan konular nelerdir?

- ♦ Allah'a, meleklerle, peygamberlere vs. ait inançlarla ilgili konular.
- ♦ Müslümanların yapmakla yükümlü buldukları ibadetlere dair konular.
- ♦ Kişiyi, toplumu ilgilendiren konular.
- ♦ Toplumun düzenini bozan, insan haklarını ve yasakları çiğneyen kimselerle ilgili cezalar.
- ♦ Ahlâki hükümleri kapsayan konular.
- ♦ Nasihat ve tavsiyeler.
- ♦ Cennet ve cehennemle ilgili konular.
- ♦ İnsanlığa gerekli olan ilmi gerçeklerin ve tabiat kanunlarının ilham kaynağını teşkil eden âyetler.
- ♦ Önceki insanlarla peygamberlerin hayatlarını anlatan âyetler.
- ♦ Dua mahiyetinde olan âyetler.

45. Peygamber kime denir?

Allah'ın insanlar arasından seçtiği, güzel ahlâk sahibi, Allah'tan vahiy yoluyla aldığı emir ve yasakları insanlara bildirmekle görevli kimselere denir.

46. İlk ve son peygamber kimlerdir?

İlk insan ve ilk peygamber Hz. Âdem (a.s.), son peygamber ise Hz. Muhammed Mustafa (s.a.v.)'dir.

Hız. Muhammed (s.a.v.) ile birlikte peygamberlik kapısı kapanmış olup artık bir daha Peygamber gönderilmeyecektir.

47. Resûl ve Nebî ne demektir?

Resûl: Yeni bir kitap ve ahkâmıa insanlara gönderilen peygambere denir.

Nebî: Yeni bir kitap ve ahkâmıa gönderilmeyip, önceki bir peygambere nâzil olan kitap ve ahkâmı ümmetine bildirmeye görevli olan peygambere denir.

48. Peygamberlerde bulunması gerekli olan sıfatlar (özellikler) nelerdir?

- ♦ Doğru sözlü olmak (*Sıdk*)
- ♦ Güvenilir olmak (*Emanet*)
- ♦ Akıllı ve zeki olmak (*Fetanet*)
- ♦ Günah işlememek (*İsmet*)
- ♦ Allah'tan aldığı mesajları aynen insanlara bildirmek (*Tebliğ*).

49. Peygamberimizi diğer Peygamberlerden ayıran önemli özellikler nelerdir?

- ♦ Son Peygamber olması,
- ♦ Getirdiği kitabın ve dini hükümlerin kıyamete kadar geçerli olması,
- ♦ Diğer Peygamberler gibi belli bir bölgeye veya topluluğa değil, bütün insanlara Peygamber olarak gönderilmesi,
- ♦ Kendinden önce gönderilen Peygamberlerin getirdiği ilahi dini tamamlaması.
- ♦ Yaratılmışların en faziletlisi ve Allah'ın en sevgili kulu olması,
- ♦ Âlemlere rahmet olarak gönderilmesi,
- ♦ Bütün insanlık için en güzel örnek olması.

50. İnsanlığın yaratılışından bu zamana kadar kaç peygamber gelmiştir?

Kur'an-ı Kerim'in bize bildirdiğine göre, insanlığın yaratılışından bu zamana kadar Peygamber gönderilmeyen hiçbir toplum yoktur. Yüce Allah, emir ve yasaklarını kullarına iletmeleri için her millete farklı zamanlarda Peygamber göndermiştir.